

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää

Hakija

Turun yliopisto / Tapio Eeva

Asia

Lupahakemus sinitiaisten (*Cyanistes caeruleus*) pesinnän häirintään tutkimustarkoituksessa Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa.

Hakemus

Hakija jatkolupaa (aiempi lupapäätös: VARELY/1722/2022) lintujen varoitusäänien evoluutioon liittyvään kansainväliseen tutkimukseen, jossa suoritetaan kokeita luonnonsuojelulailla rauhoitetuilla lintulajeilla. Tutkimusta koordinoi Dr. Junmoon Ha (Republic of Korea). Hankkeessa on mukana tutkijoita yhdeksästä maasta. Tiaisilla on havaittu esiintyvän käärmeille spesifisiä varoitusääniä ja tässä tutkimuksessa selvitetään eri tiaislajien (*Paridae*) käärmeille spesifisten varoitusäänien evoluutiohistoriaa sekä linnunpoikasten reagointia noihin varoitusääniin.

Tutkimuksessa testataan käärmeille spesifisiä varoitusääniä muutamalla yleisellä lintulajiparilla seuraavan kaltaisella yksinkertaisella käyttäytymiskokeella: (I) Valitaan tiaispesä, jossa poikaset ovat valmiita lähtemään pesästä. (II) Pesäpöntön läheisyyteen asetetaan pieni Bluetooth-kaiutin, josta sovitetaan joko oman lajin tai lähilajin käärmespesifistä varoitusääntä maksimissaan kolmen minuutin ajan. (III) Koe loppuu, kun ensimmäinen poikanen ilmestyy pöntön lentoaukolle tai lähtee pesästä tai kun kolmen minuutin soittoaika on kulunut. Kokeessa testataan poikasten reaktiota varoitusääniin ja selvitetään lähtevätkö ne pesästä kuullessaan käärmeille spesifisen varoitusäänen. Tällainen käyttäytymispiirre on kehittynyt ainakin joillekin aasialaisille tiaislajeille, mutta tšekäläisillä lajeilla asiaa ei ole tutkittu. Muuta tyydyttävää ratkaisua tutkimuksen toteuttamiselle ei ole, sillä kyse on luonnonvaraiseen lintulajiin kohdistuvasta perustutkimuksesta.

Koe aiheuttaa mahdollista häiriötä linnuille, jos poikaset reagoivat varoitusääneen ja lähtevät pesästä ennen aikaisesti. Pesät valitaan kuitenkin niin, että poikaset ovat kehityksensä puolesta lähtövalmiita ja lentokykyisiä. Poikasten ennen aikainen lähtö pesästä vasteena varoitusääniin on monelle lintulajille tyypillinen luontainen käyttäytymispiirre, joka lisää niiden selviytymismahdollisuuksia vaaratilanteissa, kuten esim. käärmeen lähestyessä lintupoikuetta. Haittoja minimoidaan siten, että koe pysäytetään, jos poikasten pakoreaktiosta näkyy merkkejä (esimerkiksi poikasen ilmestyminen pesäpöntön lentoaukolle on riittävä tieto pakoreaktiosta). Muulle lajistolle ei kokeesta aiheudu haittaa.

Koe suoritetaan pitkäaikaisessa tutkimuspopulaatiossa, jonka pesintöjen edistymistä seurataan noin kerran viikossa (seurattu vuodesta 1991 lähtien). Pakoreaktiokoe voidaan yleensä tehdä normaalin pesäseurannan yhteydessä. Kesän aikana tarkastuskäyntejä aktiiviselle pesälle tulee noin 6 kpl. Pakoreaktiokoe tehdään sinitiaisten poikasvaiheen loppuvaiheessa, hiukan ennen arvioitua pesästä lähtöä. Poikasvaihe kestää yleensä toukokuun loppupuolelta heinäkuun loppuun.

Tähän tutkimuksen on tehty vuosina 2022–2024 kaikki tarvittavat kokeet talitiaisilla, mutta sinitiaisista tarvittaisiin vielä 10 kpl lisää kokeita, jotta aineistosta saataisiin mielekäs lajien välisten erojen vertailu. Lupaa haetaan siis tutkimukseen, jossa suoritetaan sinitiaisille vielä 10 kpl lisää pakoreaktiokokeita Turun yliopiston pitkäaikaisilla seurantapopulaatioilla, jotka sijaitsevat Satakunnassa (Harjavalta, Nakkila, Eura, Kokemäki) ja Varsinais-Suomessa (Mynämäki, Turku, Naantali). Kokeet suoritettaisiin tiaisten pesimäkausiin, 1.5.–31.7. välisenä aikana vuonna 2025 ja tarvittaessa vuonna 2026.

Määräykset, joita hakemus koskee

Sinitiaisen on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan tutkimuksen toteuttamiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.7.2026 asti.
- 2 Tutkimus tulee toteuttaa niin, ettei sillä aiheuteta merkittävää häiriötä sinitiaisen taikka tutkimusalueiden muun rauhoitetun linnuston pesinnälle. Mikäli toiminta aiheuttaa merkittävää häiriötä pesinnälle, toimenpiteet on keskeytettävä.
- 3 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 4 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
- 5 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 6 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 7 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 8 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden loppuun (31.12.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/2406/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä pesäkäyntien määrä ja ajankohta sekä arvio toimenpiteiden vaikutuksesta sinitiaisen pesintään ja poikasiin sekä alueen muun linnuston pesintään.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimustarkoituksessa. Tutkimus tuottaa kansainvälisesti merkittävää tietoa varoitusäänien evoluutiosta. Lintudirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenmaiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Luvan mukainen toiminta ei vaaranna sinitiaisen suotuisaa suojelutasoa, sillä toimenpiteissä linnuille ei tuoteta pysyvää vahinkoa ja toimenpiteet on keskeytettävä, jos niistä aiheutuu merkittävää häiriötä pesinnälle. Vuosina 2022–2024 vastaavien kokeiden

(poikkeuslupa VARELY/1722/2022) ei havaittu vaikuttavan pesintöjen onnistumiseen. Käytettävissä ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, jossa vastaava tieto saataisiin tutkimuskäyttöön.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 5, 9, 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jotta tutkimusaineistoa voidaan kerätä ennen sinitiaisten poikasten pesästä lähtöä, tulee luvan mukaisiin toimenpiteisiin voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen ja tutkimuksellisen intressin vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi

Harjavalta harjavallan.kaupunki@harjavalta.fi

Nakkila kirjaamo@nakkila.fi

Kokemäki kokemaki@kokemaki.fi

Eura kirjaamo@aura.fi

Mynämäki kunta@mynamaki.fi

Turku turun.kaupunki@turku.fi

Naantali kirjaamo@naantali.fi

SLL Satakunnan luonnonsuojelupiiri satakunta@sll.fi

SLL Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi

Porin lintutieteellinen yhdistys ply@satakunnanlinnut.fi

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry. (TLY) suojelu@tly.fi

Tapiola Varsinais-Suomi—Satakunnan ry. info@tapiolary.com

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/2406/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/2406/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 02.06.2025 08:18

Ratkaisija Aalto Tapio 02.06.2025 08:19

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.